

KALP TEMİZLİĞİ VE TEVBENİN ÖNEMİ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbilâlemîn hamden

kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahbihî ve mentebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn.

Emmâ ba'd:

Fe kâle Resûlullâhi sallallahu aleyhi ve sellem:

إِذَا أَذْنَبَ الْعَبْدُ نُكْتَةً فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءٌ. فَإِنْ تَابَ صَقَلَ مِنْهَا. فَإِنْ عَادَ زَادَتْ حَتَّى تَعْظُمَ فِي قَلْبِهِ

İzâ eznebe'l-abdü nükite fî kalbihî nük-tetün sevdâü fe in tâbe sakule minhâ fe in âde zâdet hattâ ta'zume fî kalbihî.

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'ten rivayet edilmiş ki Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

İzâ eznebe'l-abdü nükite fî kalbihî nük-tetün sevdâü. “Kul bir günah işlediği zaman kalbinde, gönlünde kara bir benek, kara bir

lekecik meydana gelir.” *Fe in tâbe sakule minhâ*. “Eğer tevbe ederse bu kara leke silinip kalbi tekrar cilalanır.”

“Affet beni Allah’ım! Ben pişman oldum, vazgeçtim, döndüm. İyi kul olmaya geldim...” diye tevbe edince silinir, kalbi tekrar cilalanır. O lekeli kısmı cilalanır, her tarafı cilalı olur.

Fe in âde zâdet. “Eğer günahı işlemeye devam ederse o kara lekeler artar.”

Tabii her günah işleyişte bir leke meydana gelecek, artar.

Hattâ ta’zume fî kalbihî. “Nihayet kalbinde kocaman leke, muazzam leke hâline gelir.”

Sonra kalp katılaştır, taştan da katı olur. Kalbin katı olması sonunda insan gerçekleri, mânevî hakikatleri anlayamaz. Doğru yolu göremez, sevemez. Günahları sevmeye başlar, zulümleri sevmeye başlar. Ahlâkı kötüleştirebilir, günahları işleye işleye imandan uzaklaştırır. Sonra imanı da sevmemeye başlar, İslâm’ı da sevmemeye başlar. Oradan da bağlarını kopartır. Kâfir olarak âhirete geçer, ebedî hüsrana, ziyana uğrar. İşin kötüsü bu: Yavaş ya-

vaş önemsemediği lekeler büyür büyür, kalbi kaplar. Kalp çalışmaz hâle gelir.

Kalp nedir?

Kalp, insanın idrak vasıtasıdır. Bizim gönlü dediğimiz şeydir. Gönlü kararır, gönlü nirsuzlaşır, taşlaşır. O zaman nasihat edersin, tesir etmez; doğruyu söylersin, anlamaz. Allah tevfiğini selbettiği, aldığı için âkıbeti günden güne daha kötü hâle gelir, çok büyük felaket olur.

a. **Günah İşleyip Farkına Vardıktan Sonra Hemen Güzel İşler Yapıp Tевbe Etmeliyiz**

Onun için çare nedir?

İnsan yanılıp şeytana kanıp nefsine mağlup olup bir günah işlemişse hemen arkasından sevaplı bir iş yapmalıdır.

“Yahu ben bu günahı neden işledim? Dur düşüneyim, bir sevaplı iş yapayım...”

Bir sadaka vermelidir, Kur’an okumalıdır, bir namaz kılmalıdır, bir şey yapmalıdır. Bir hasene, güzel olan bir amel işlemelidir ki o hasene o seyyieyi, o günahı silsin.

“Yahu ben ne yapayım? Şu kötülüğü yaptım, şimdi bir iyilik yapayım. Ne yapayım ne yapayım?..”

Düşünecek, çevresinden, hayatından onu arayıp bulacak. Hiçbir şey bulamazsa;

“Ey nefsim! Sen bana zulmü işlettin, ben de bugün oruç tutarın, seni aç bırakırım! Hadi bakalım. Sabah kahvaltısından, öğle yemeğinden mahrum [olarak] sabret bakalım. Biraz cezayı çek!”

Çünkü oruç da sevap! Hem de nefsi zayıflatıyor, gönlü nurlandırıyor. Ya da oturur tesbih çeker, kitaptan bir bahis okur, on rekât, sekiz rekât, dört rekât namaz kılar. Daha evvel yapmadığı güzel, sünnete uygun bir şeyler yapar. “Elhamdülillah, iyilik yapmak ne kadar güzelmiş?..” filan diye içine bir ferahlık gelir. O silindiğinin alameti, günahın tesirinin silindiğinin alameti!

Allahu Teâlâ hazretleri bizi haramlardan, günahlardan korusun. Ama eğer bir günah işlemişsek hemen arkasından bir iyilik yapalım, bir hasene, sevaplı bir şey işleyelim ki onu silsin. Çünkü önemsenmeyen günahlar bir araya gelince damlaya damlaya göl olup sel olup zarar verdiği, her tarafı suların bastığı gibi, felaket, âfet hâline geldiği gibi âfet hâline getirmemeye gayret edelim. Hiçbir iyiliği küçüksememek lazım.

“Canım, ne olacak? Taşı alıyorsun, kenara koyuyorsun. Bunun sevabın ne?..”

Hiçbir iyiliği küçümsememek lazım, hiçbir kötülüğü de küçümsememek lazım.

“Canım ne olacak? İşte bu da bizim kusurumuz olsun, bu kadarcık bir şey, bunu da hoş görüver hocam. İşte şunu yapıyoruz, bunu yapıyoruz...”

Ama senin o küçük gördüğün kusur [kalbi karartıyor]. Bu zihniyetin zaten yanlış. Yavaş yavaş büyür büyür, sonra seni felakete sürükler.

İkinci hadîs-i şerîf:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا فَقَّهَهُ فِي الدِّينِ، وَزَهَّدَهُ فِي
الدُّنْيَا، وَبَصَّرَهُ عِيُوبَهُ

İzâ erâdallâhü bi-abdin hayran fekkahahû fi'd-dîni ve zehhedehû fi'd-dünyâ ve bassarahû uyûbehû.

Deylemî Enes *radiyallahu anh'*ten rivayet etmiş. Daha başka kaynaklarda da mevcut olan bir hadîs-i şerîf. Başka râvilerden de rivayet edilmiş.

b. Allah Kulunu Hayra Erdirmek İsterse Kulun Hali Nasıl Olur

Allah bir kulunu sevince; “Bu kulum hayra ersin, saadete ersin. Durumu iyi olsun, âhireti kurtulsun...” diye bir hayra ermesini murad ettiği zaman ona ne nasip eder?

1. *Fekkahahû fi'd-dîni*. “Dinde bilgilendirir.”

Anlayışlı; dinini, dininin inceliklerini bilen; haramları, günahları, hatalı yanlış işleri şıp diye anlayan; ‘Bu, dinen doğru olmaz. Şöyle yapmayayım böyle yapayım...’ diye nefsinin oyunlarını, şeytanın oyunlarını bilen; dünyanın aldatıcılığını vs. bilen; başka insanların ayaklarının kaymasına sebep olacak durumları anlayan bir insan hâline gelir. Kendisini korur. Allah, dinî bakımdan bilgili yapar.

Fakih demek, “anlayışlı sezgisi kuvvetli, bilgin, meseleyi derinlemesine anlayabilen” demek.

Sathî bakarsın, başka türlü görünür ama derinlemesine baktığın zaman, işin iç yüzünü bildiğin zaman durum değişir. Uzmanlar, ustalar işin inceliklerini bilirler. Çıraklar, acemiler, işi ilk defa yapanlar bilmezler; hatalı iş yaparlar. Usta der ki;

“Öyle yapılmaz, onu niye öyle yapıyor-sun?”

“Ustam, bu böyle daha iyi değil mi?”

“İyi görünüyor ama öyle değil. Bak benim hayat tecrübeme göre öyle yapmamak lazım, böyle yapmak lazım...” der.

Anneler öğretir çocuklara, hocalar öğretir talebelere, ustalar öğretir çıraklara; doğruyu yaparlar. Dinde ustalık, uzmanlık da fakihliktir. Allah, bir insanı dinde fakih yaptı mı demek ki hayrını istiyor. Demek ki iyileri öğretiyor, kötülerini öğretiyor. İyileri yapabilecek imkânı eline veriyor. Kötülüklerin de kötü olduğunu anlayacak tefrik kabiliyeti veriyor, kötülüklerden sakınmasını sağlayacak imkân veriyor demektir.

2. *Ve zehhedehû fi'd-dünyâ.* “Dünyanın da faniliğini anlattırır.”

Dünya sevgisini kalbinden çıkarttırır. Dünyaya karşı müstağni, soğuk [olmasını sağlar].

“Seni yalancı dünya seni! Kaç kişiyi aldat-tın, bende aldanacak göz yok! Hadi bakalım...” diye dünyanın faniliğini anlayan, âhirete rağbet eden; fâni dünya lezzetlerine aldanmayan insan hâline getirir. Böyle insana zahid derler.

“Falanca adam çok âbid, zahid...”

Demek ki menfaat için dinini zedelemiyor, demek ki âhireti için çalışıyor, fedakâr, tok gözlü, demek ki yalanı dolanı sevmeyen iyi bir insan!

Âbid, ibadet eden; zahid, dünyaya tamah etmeyen mânasına. Allah insana bu duyguyu da veriyor.

Şu fâni dünya hiç kimsenin elinde kalmamış. İnsan evdi barktı, paraydı puldu, çoluktu çocuktu, servetti, mevki idi makamdı, rütbeydi derken ölüm geliveriyor. Asarım keserim derken Azrail’in avucuna düşüyor, pençesine düşüyor; kara toprağa giriyor.

Birtakım yöneticiler, milletleri mahvediyor. Türkiye’de kötü yöneticiler dini zayıflatmış, dindarları saptırdı. Dinî [hayırları] yapmak isteyenlere “Siz bir siyasî partisiniz!..” diyerek engel oldu.

Hâlbuki biz o partiden değiliz ama yine dindarız, besbelli. Şu partiden de bu partiden de bu partiden de dindarlar var! Böyle bahanelerle elinde birtakım mevki makam, güç kuvvet olan insanlar dinin canına okudu ve çok büyük günahlara girdi. Firavunların, Nemrutların yaptığı işleri yaptı. Ama hayat onlara

da kalmıyor, dünya onlara da kalmıyor. Azrail pençesine geçirdi mi işini bitiriyor. O zaman âhireti ebedî hüsrân oluyor. Omuz kalabalıklığı para etmiyor. Mevki makam, rütbe, alkış, rey burada kalıyor. Rey idi, oy idi; hiçbirisinin kıymeti kalmıyor. Âhirete eli boş gidiyor. Bu gerçeği anlayıp âhiretin önemli olduğunu anlayıp âhirete çalışan insana zahid derler.

Eğer bir müslüman bu durumu anlayamamışsa dini iyi anlayamamış demektir. Fani dünya, yalan dünya!

Yunus Emre boşuna mı söylemiş, yanılmış mı?

Hayır, yanılmamış, doğruyu söylemiş. Âyeti, hadîs-i şerîfi Türkçeleştirmiş, halk anlansın diye ilahî hâlinde doğruyu söylemiş.

*Yalan dünyasın, yalan dünyasın
Sevdiklerimi alan dünyasın*

*Sevdiğim aldın, beni ağlattın
Dönüp uzaktan gülen dünyasın*

Anlamış: Seni yalan dünya, yalancı dünya! Seni aldatıcı, fattan, seni koca karı seni! Seni cadaloz! Yüzünü gözünü boyamışsın, allamışsın pullamışsın, güzel ipekli elbiseleri, renkleri giymişsin. Uzaktan millet seni şaha-

ne, dünya güzeli sanıyor. Seni cadaloz seni, ben senin dişlerinin nasıl dökük olduğunu bilirim, yüzünün nasıl buruşuk olduğunu bilirim, ne kambur felek olduğunu bilirim...

Zahid olan insan ona meyletmez. Allah bu duyguları bildirtir; bir kulu sevdi mi, hayrını murad etti mi, “Bu kulum hayra ersin de âhirette rahat etsin.” dedi mi böyle yapar.

3. *Ve bassarahû uyûbehû.* “Ve bu zata ayıplarını göstertir, adam ayıplarını görür.”

“Yahu bana ne oluyor? Ben böyle değilim yahu, nedir bu hâlim? Bende bir hastalık başladı, bir kusur başladı. Günde bir cüz Kur’an okurdum, okumaz oldum; bir sayfa Kur’an ezberlerdim, ezberlemez oldum; şu kadar tesbih çekiyordum, çekmez oldum; şöyle sadaka veriyordum, vermez oldum... Ne oldu bana yahu? Yaşlandıkça müttakî olmam gerekirken daha salih, daha ihlâslı olmam gerekirken şu hâle bak; namazlara bile gelemmez oldum, cumaları bile kaçırmaya başladım. Vay be! Ne oluyor bana?..”

Hemen kendisini toparlar:

“Demek ki şeytan beni bir yerden yakaladı, beni yavaş yavaş çekiyor, cehennemine uçtu-

rumuna doğru oradan itiverecek. Uçuruma yuvarlayacak, mahvedecek beni...”

Hemen kendisini toparlar, kişi ayıplarını görür. Allah o kişinin hayrını murad etti mi ayıplarını görür, anlar. “Ben ayıp işledim, ayıp ediyorum, böyle yapmamam lazım...” der, döndürtür.

Demek ki bu üç şey güzel, bunları aklımızda tutmamız lazım:

“Allah bir kulun hayrını murad etti mi dinde onu bilgili, anlayışlı, kavrayışlı, alim, fakih eyler.”

O hâlde hemen kitapları alalım, okumaya başlayalım.

“Dünyaya karşı zahid, müstağni eyler. Ayıplarını gösterir.”

Benim ayıplarım neler, ne yapmam lazım diye ayıplarımızı da düşünelim.

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ خَيْرًا جَعَلَ صَنَائِعَهُ وَمَعْرُوفَهُ فِي
أَهْلِ الْحِفَاطِ؛ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِعَبْدٍ شَرًّا جَعَلَ صَنَائِعَهُ
وَمَعْرُوفَهُ فِي غَيْرِ أَهْلِ الْحِفَاطِ

İzâ erâdallâhü bi-abdin hayran ceale senâyahû ve ma'rûfehü fî ehli'l-hifâzi ve izâ

erâdallâhü bi-abdin şerren ceale senâyahû ve ma'rûfehû fî gayri ehli'l-hifâzi.

Hadîs-i şerîfi Câbir *radiyallahu anh'ten* Deylemî rivayet etmiş.

“Allah bir kulun hayrını, sevap kazanmasını, kârlı olmasını diledi mi yaptığı iyilikleri hayrât u hasenâtı; iyilikten anlayan, ağzı dualı, dindar, iyi insanlara yaptırtır. İyiliğini onlara yaptırtır. Onlar da ona dua ederler. Hayır, sadaka yerini bulmuş olur. Böylece adam kâr eder. Bir kulun da kötülüğünü murad etti mi sevap kazanmasın, iyi bir kul değil diye tev-fîkini refîk etmediği zaman da adam hayrı hasenâtı gider, olmadık yerlere yapar.”

“Yahu senin bu barın çatısı çok güzel değil, ben sana biraz para vereyim de burayı biraz daha süsle!..”

“Vay be, ne cömert adam!..”

Nereye veriyor?

Barın, pavyonun sahnesi, çatısı düzgünleşsin diye veriyor. Veyahut falanca futbol kulübüne şu kadar milyar ayırıyor. Ben rakamları duyduğum zaman mahvoluyorum. Millet hayırlı bir yere değil, boş yerlere muazzam paralar ayırıyor. Düğündü dernekti, falanca yeri tutmak derken paralar hep istenmeyen;

Allah'ın sevmediği, kötü taraflara gidiyor. Yapılan iyilikler de ehil olmayan kimselere gidiyor.

c. Yapılan İyilik Ehil Olmayan Kişiyeye Gitmişse Kusurlarımıza Bakmalıyız

“Sen o adama o parayı verdin ama o adam bu parayla şimdi esrar içecek, sen onu ona verdin ama bu adam buranın mâruf bir serserisidir. Gidecek o parayı kötülükte harcayacak. Sen niye ona verdin?..”

“Ne bileyim, üstünü hırpanî gördüm de...”

Cenâb-ı Hak, senin hayrını isabetli yere verdirtmedi. Demek ki kusurlusun. Bir ağzı dualı mübarek insana verseydin; ağzı dualı, Allah'ın sevdiği kul, namazın arkasından elini açardı, gözyaşı içinde sana candan dua ederdi. İyi bir kulun duası berekâtına nice hayırlara ererdin.

Cami yardımına gidiyorsun; adam sakalı bıyığı traşlı, kravatlı, altın yüzüklü, altın kravat iğneli...

“Cami yapıyoruz. Semtimizde mahallemizde cami yok...”

“Yok, vermem. Okul için gelseydin verirdim. Okul için olsaydı verirdim. Camiye para vermem.” diyor.

“Yurt olsaydı yurda da verirdim...”

Bizim rahmetli arkadaş Türkiye'nin en büyük zenginlerinden birine gitmiş. Allah ıslah etsin. demiş ki;

“Bizim vakfımız var, hocamız var, biz şu cemaatiz. Senin şu memleketinde de hiçbir şeyimiz yok, bize hayır yapsan...”

Demiş ki;

“Biz hayrı nereye yapacağımızı müesseselerimizde kararlaştırıyoruz, oralara veriyoruz. Böyle yerlere değil. İşte falancaya yurt yaptım ya!” demiş.

O yurdun içinde ne günahlar işleniyor biliyor musun? O yurttaki kimler kalıyor? Akşamları o yurttaki ne işretler, ne âlemler oluyor biliyor musun?..

Oradan yetişen adamlar senin fabrikanı yakacak. Orada senin fabrikanı yıkacak adamlar yetişiyor.

İyi insanlara versen ne olur?

Memlekete hayrı olan evlatlar, okuyamadığı için köyüne gidiyor. Parası olmadığından zavallı, tahsilsiz kalıyor. Onlara versen ne olur?

“Yok!”

Ondan sonra o beslediđi kargalar gözünü oyuyor, kardeřini öldürüyor vs.

Demek ki Allah bir kulu sevdi mi hayrı isabetli yere verdiriyor. Sevmedi mi hayır da yapsa hayrı da yamuk yere gidiyor, boşa gidiyor, havaya cıvaya gidiyor.

Allah bizi sevdiği kul eylesin, sevdiği işleri yapmaya muvaffak eylesin.

el-Fâtiha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

21 Safer 1421 / 25.05.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

